

Сергій Горін

ВОЛИНСЬКІ МОНАСТИРІ ПІД ПАТРОНАТОМ КНЯЗІВ КОРЕЦЬКИХ (ДО СЕРЕДИНИ XVII СТОЛІТТЯ)

На підставі опублікованих і віднайдених автором документальних свідчень досліджено історію трьох монастирів, які перебували під патронатом князів Корецьких. Розглянуто питання про час їхнього заснування та вірогідних фундаторів, обсяги землеволодіння. Наведений матеріал дає змогу краще зрозуміти деякі особливості функціонування тогочасних монастирів Волині XVI–XVII ст.

Ключові слова: церква, монастир, ігумен, черниця, патронат, землеволодіння.

У XVI–XVII ст. більшість монастирів Волині перебували в приватному подаванні. Так, князі Острозькі володіли шістьома, Чорторийські – п'ятьома, Сангушки – трьома. Серед них були відомі монастирі – Дерманський, Дорогобузький, Зимнівський, Милецький, Пересопницький та деякі інші, чий релігійний авторитет поширювався за межі регіону. Саме вони найчастіше згадуються у різноманітній сучасній літературі. Порівняно з ними обителям, розташованим у володіннях князів Корецьких, «пощастило» менше, передусім через невелику кількість відомих про них свідчень. Хоча у першій половині XVII ст. жіночий монастир у Корці – один із найзаможніших серед чернечих спільнот Волині – був доволі шанованим серед місцевого населення. Ми спробуємо бодай частково заповнити цю лакуну і на підставі опублікованих та віднайдених документів реконструюємо минуле згаданих обителей.

Городиський чоловічий монастир

Одна з трьох обителей, згаданих кн. Богушем Федоровичем Корецьким у заповіті від 21 червня 1576 р., які він наділив фондами і наказав сину Юхиму не відбирати відписане [2, 97]. Постає питання про локалізацію обители, бо на Волині та в сусідніх землях існувало кілька населених пунктів з назвою «Городище». Дослідник В. Струминський писав, що, коли в 1858 р. неподалік міста Заславль (тепер м. Ізяслав у Хмельницькій обл.) почали будувати жіночий монастир, то знайшли рештки підмурку обители, яка, за народним переказом, була заснована близько 1538 р., правда, невідомо ким. Назва села та рік заснування обители відповідали інформації про Городиський монастир із духовниці кн. Корецького, тому їх ототожили [10, 821; 5, 132]. Однак таке припущення викликає сумніви, бо кн. Богуш Корецький, як бачимо із заповіту, майже на-

певно був власником трьох згаданих обителей, дві з яких – Корецька і Маренинська – розташовані в його маєтках. Вірогідно, у володіннях князя потрібно шукати й Городиську. Польський дослідник Й. Гіжицький вважав, що монастир знаходився в селі Городище неподалік Межиріччя [17, 31]. Ця думка певним чином підтверджується інформацією із духовниці Анни Корецької (див. далі). Однак залишається відкритим питання про те, хто і коли заснував обитель. Більшість дослідників називають кн. Богуша Корецького, що видається цілком ймовірним, хоча і не обов'язковим. Микола Петров, посилаючися на документ із архіву Почаївської Успенської Лаври, навіть називав дату заснування монастиря – 1538 рік [8, 86]. Зазначимо, що найдавнішу відому нам згадку про Городиський монастир знаходимо в заповіті від 26 липня 1573 р. луцького земського судді Гаврила Бокія Печихвостського, в якому він відписав ченцям «келишок, миску, ложку і Євангеліє, атласом синим крытоє, медю оправленое, позлотистое». Своім духовником Гаврило Печихвостський назвав корецького архимандрита, отже, маємо всі підстави вважати цю Городиську обитель однією з тих, які згадані в тестаменті кн. Корецького [12, спр. 14, арк. 258]. Свідчення про монастир знаходимо також у заповіті Анни Іванівни Ходкевичівни Юхимової Корецької від 30 березня 1636 р.: «відписала свій будинок під замком у Межиріччі для облаштування в ньому місця відпочинку для паломників і на його утримання надала село Невирків, яке тримала у заставному володінні (за 2 000 злотих). Доглядати будинок мали ченці Городиського монастиря, де ігуменом тоді був Арсеній» [12, спр. 69, арк. 85–88]. Дослідник М. Довбищенко зазначив, що київський унійний митрополит Йосиф Рутської у січні 1629 р. приїхав на Волинь у справі поширення унії до кн. Яна-Кароля Юхимовича Корецького, у володіннях якого

були три монастирі – два чоловічі та жіночий у Корці і які, згідно з реляцією митрополита, йому не вдалося повернути до унії [4, 30]. Під 1730 р. маємо свідчення про «Мартина головархімандрита Дорогобузького та ігумена Городиського монастирів, адміністратора Дерманської архімандрії» [14, спр. 53, арк. 10]. Дослідник М. Петров зауважив, що в переліку (1775 р.) унійних обителів на Волині згадано й Городиську [8, 86]. Якщо у двох останніх записах йдеться саме про «наш» монастир, тоді, скоріш за все, він безперервно існував упродовж XVII сторіччя. Так само складно визначити, в якому Городиському монастирі в серпні 1626 р. заповіла себе поховати «Софія Околовна Кшиштофова Олецька Чурилова» [12, спр. 154, арк. 603], а пізніше її сестра «Олександра Околовна Самійлова Вишотравчина» (духівниця від 8 червня 1641 р.) [12, спр. 225, арк. 752 зв.]. Відомо також про існування жіночої Городиської Успенської обителі в Холмсько-Белзькій єпархії [3, 285–286]. Так, у документах під 1631–1635 рр. згадано городиського настоятеля Василя Копистенського (в одному запису його названо «игуменом манастира Городисча Столпинского») [12, спр. 187, арк. 871 зв.; спр. 197, арк. 328; спр. 225, арк. 752 зв.; 13, спр. 37, арк. 271 зв.]. У 1637–1638 рр. згадується «пани Филонеля Свисчовского Андреевая Гулевичовая Дрозденская, законничка зложеня панни Марии манастира Городиского» [12, спр. 206, арк. 1024 зв.; спр. 210, арк. 887]. Під 19 жовтня 1642 р. маємо її заповіт («на тот час законнички манастира Городизского»), в якому вона просила поховати її в ньому й відписала 2000 золотих чернечій спільноті та 1000 – своїй доньці, «яка мешкала з нею в обителі» (з них щороку мали давати монастирю 100 золотих «на її виховання») [12, спр. 233, арк. 1–2]. Відомо, що в серпні 1644 р. «игумен городиский» Йосиф Германович разом з усіма ченцями скаржився на Вацлава Линевського «о то, иж вер твоя легация през велебную, с того света зошлюю Филонию з Свисчова Дрозденскую, законничку манастира Городиского, з сумы 2000 золотых полских» не віддає 100, які вона відписала позивачам [13, спр. 44, арк. 84 зв.]. Зауважимо, що тут не зовсім зрозуміло, з якими ченцями скаржився ігумен Йосиф Германович. Можливо, він одночасно був ще й настоятелем іншої чоловічої обителі, але ця справа стосувалася жіночого монастиря і мала б бути згадана його ігуменя, як, наприклад, у випадку з «Анною, цоркою, черничкою законничкою релии Грецкое, в манастиру Городиском мешкающею», яка в 1644 р. брала участь у судовому процесі «с притомностью еє старшого игумении» (мати Анни – кн. Гелена Четвертенська, першим чоловіком якої був Микола Семашко, а другим – волинський підчаший

Зигмунт Вилежинський) [13, спр. 44, арк. 84 зв., 1549 зв.].

Отже, найдавніше свідчення про Городиський монастир маємо близько 1573 р., останнє – 1626 р. Ймовірно, саме про нього йдеться в реляції митрополита Йосифа Рутського в 1629 р. та згаданих документах XVIII ст., що уможливило припущення про безперервне існування монастиря упродовж як мінімум 200 років.

Корецький жіночий монастир Успення Пресвятої Богородиці

Коли і ким заснований – невідомо. Більшість з тих, хто писав про цю обитель, пов'язували її фундацію з інформацією в уже згаданому заповіті кн. Богуша Федоровича Корецького від 1576 р. про фундуші, надані ним монастиреві, і заборонною нащадкам їх відбирати. Саме це дало підстави дослідникам визнати Богуша Корецького засновником обителі [7, 400; 6, 19; 18, 26]. Однак, на нашу думку, правий був О. Сендульський, який стверджував, що не викликають сумніви пожертви монастиреві від князя, але питання про особу засновника залишається нез'ясованим [9, 935]. Додамо, що найдавніше відоме документальне свідчення про монастир датовано 1573 р., коли луцький земський суддя Гаврило Бокій Печихвостський у заповіті від 26 липня відписав своєму духівникові – корецькому архімандриту Тимофію – дві копи литовських грошів і просив повернути Олександрю Лагодовському «книгу Кирила Єрусалимского», яку він узяв на певний час, а потім позичив згаданому Тимофію [12, спр. 1, арк. 258]. Зауважимо, що про обитель в останній чверті XVI ст. нам майже нічого невідомо. Можемо лише згадати під 1585 р. заповіт Бориса Івановича Совароського, в якому він просив поховати його тут і згадав свого духівника – корецького архімандрита Михайла [16, спр. 198, арк. 276–277]. Вірогідно, в цей час монастир був жіночий, хоча документально це підтверджено лише з 1626 р. (див. «Ігумені»). Після смерті кн. Богуша Корецького обитель залишалася в подаванні його нащадків: сина Юхима († 1612 р.), внука Самійла Юхимовича († 1622 р.), а Софія Юхимівна († 1633 р.) була ігуменею цього монастиря, взявши з чернечим постригом ім'я «Серафима». Правда, кн. Анна Самійлівна Корецька записом від 6 травня 1637 р. добровільно відмовилася від своїх прав патрона, зазначивши, що вона з нащадками та посесори її маєтків «не можуть втручатися» у справи монастиря [12, спр. 206, арк. 703–705 зв.; 13, спр. 40, арк. 764–766 зв.]. Згідно з цим записом, возний 29 серпня 1637 р. «подал» монахиням Корецьку обитель, «при церкви зложеня внебовзята панни Марии будучую» [12, спр. 208,

арк. 563 зв.]. Незважаючи на відмову княгині втручатися в справи чернечої спільноти, кн. Корецькі залишалися власниками монастиря. Так, Самуель-Кароль, двоюрідний брат Анни Самійлівни, в запису від 27 червня 1640 р. вказав, що він, «успадкувавши родинні маєтки і не бажаючи порушувати розпорядження своїх предків», підтвердив черницім їхнє право на фондуш, зроблений його тіткою, ігуменею Серафимою [12, спр. 200, арк. 5 зв. 6], тобто право на володіння маєтками (див. «Землеволодіння»).

У документах простежується церковна підпорядкованість монастиря київському православному митрополиту Петру Могилі. Так, у 1634 р. він висвятив ігуменею Серафиму Ярмолинську, яка в 1638 р. скаржилася на Юрія Немирича «с притомністю» митрополита, а в 1645 р. «за дозволенем» Петра Могили уповноважила певних осіб представляти чернечу спільноту в судах (докладніше про це – далі). Вірогідно, ігуменя Серафима Корецька, зацікавлена у впливовому покровителі для обителі, зупинила свій вибір на митрополитові Петру Могилі, який залишився безпосереднім церковним зверхником монастиря і після того, як Атанасія Пузину було висвячено луцьким православним владикою. Однак після смерті Петра Могили в 1647 р. ігумені Корецького і Луцького монастирів в лютому 1652 р. позивали Генрика Кашевського вже «с притомністю» луцького православного єпископа Йосифа Чаплича Шпановського [12, спр. 186, арк. 1104 зв.]. Можливо, між згаданими ігуменями і наступником Петра Могили – митрополитом Сильвестром Косовом – з якихось причин стосунки не склалися, а, можливо, владику Йосиф Шпановський зумів змусити їх визнати перебування Корецької обителі під його юрисдикцією, на що він мав законне право.

У записах знаходимо згадки про те, що Корецький Успенський монастир був «закону святого Базилега», тобто з кіновійною (спільною) формою чернечого життя. Водночас маємо кілька свідчень про приватне землеволодіння черниць. Так, ігуменя Серафима Корецька в 1633 р. заповіла монастиреві маєтки (див. далі), кременецький земський суддя Ян Ярмолинський з дружиною Катериною Шиботівною записом від 26 червня 1646 р. підтвердили, що вони залишилися винними 1000 золотих «велебним в Пану Богу Их Мстям Панне Серафиме, ігуменей луцької, корецької и клинецкої, и Панне Афтанасии Ярмолінким», рідним сестрам земського судді, а тому передали їм у трирічну посесію село Ходори в Житомирському повіті [11, спр. 11, арк. 476]. У травні 1648 р. відбувся судовий розгляд маєткової справи між черницею Серафимою Пацівною та брацлавським каштеляном Габріелем Стемпковським, під час якого перша

вимагала від відповідача «показання права» на село і замок Толпичин та половину села Хрінник [13, спр. 47, арк. 1240]. Але обидві справи з монастирем не пов'язані, тобто маємо чергове підтвердження того, що серед тогочасного монашества суворі правила, які визначалися спільною формою чернечого життя, не набули поширення.

У зв'язку з невеликою кількістю віднайдених свідчень про обитель, нам невідомі різноманітні конфлікти, суперечки, в яких брала участь чернеча спільнота. Однак вони були, і це підтверджується тим, що записом від 19 липня 1645 р. ігуменя Серафима Ярмолинська «за дозволенем» київського православного митрополита Петра Могили уповноважила представляти Корецький і Клинецький монастирі в будь-яких судах чернігівського граничного коморника Прокопа Верещаку, Яна Зубричова Волосовича, Захара Дідковського, Філона Ульчицького і Федора Сусла [12, спр. 244, арк. 602]. Ця ж настоятелька в травні 1647 р. надала таке право згаданим Волосовичу з Дідковським, а також Яну Стефану Мерлецькому [12, спр. 255, арк. 821 зв.].

Відомі кілька корецьких орендарів. Так, у липні 1598 р. кн. Юхим Корецький передав Корець, «то єст мешан з их вшелякою повинністю, также и села, ку нем належачие» в заставне володіння межирецькому єврею Анахиму Мошковичу (до того ж степанському орендареві) [12, спр. 53, арк. 251 зв.]. У вересні 1598 р. згадується «Єся Ициевич, арендар корецький» [12, спр. 54, арк. 43], а в квітні 1616 р. – Зелман «Єнтонович» [12, спр. 125, арк. 716]. Правда, ми не маємо доказів перебування монастирських маєтків у їхній посесії.

Маємо також згадку в 1618 р. про «старшого шпиталя Корецького католицького» [12, спр. 124, арк. 846], а в лютому 1646 р. Фортунат Пешкевич заповів 100 золотих Корецькому шпиталю [12, спр. 245, арк. 558 зв.]. Однак записи про існування шпиталю при Корецькому Успенському монастирі нам невідомі.

Таким чином, найдавніше документальне свідчення про монастир маємо під 1573 р., а заснував його, вірогідно, незадовго перед тим кн. Богуш Корецький. Ймовірно, з самого початку чернеча спільнота була жіночою, хоча документально це підтверджується лише з 1626 року. Обитель існувала безперервно до кінця досліджуваного періоду і залишалася православною.

Землеволодіння

Відомо, що кн. Кристина Вишневецька записом від 28 травня 1627 р. за 32000 золотих продала корецькій ігумені Серафимі Корецькій

свої маєтки в Овруцькому повіті, а саме міста Олександрів («прозывается Клинец») і Дівочин з їхніми селами, «меновите Орешки, Палаєвсчизну, Клиповсчизну, Нагастає, Курьяны, Зеновцы, Якубовцы, Шышолы, Шкилоны, Жологд, Паршеву с приселками, Адамовку, Воробієвку, Павловцы», а також двір в Овруці [12, спр. 154, арк. 936–937]. Своєю чергою ігуменя Серафима в заповіті від 20 березня 1633 р. відписала Корецькому монастиреві Олександрів «з приналежностями» [12, спр. 187, арк. 356]. Дослідник К. Левитський писав про купівлю Серафимою Корецькою міста Олександрова з вісьмома селами, які вона в 1633 р. заповіла обителі, але не посилався на джерела [6, 19]. Зауважимо, що в документах згадано дев'ять сіл. Так, у зв'язку із скаргою ігумені Серафими Ярмолинської на київського підкоморія Юрія Немирича, який у червні 1638 р. наслав своїх підданих «на власные грунты и поля поводовые першовские» [15, спр. 220, арк. 1–2]. Відомо, що в 1640 р. Корецький монастир володів містом Клинець та селами Адамовка, Бокіївщина, Воробійовичі, Дівочин, Куріяни, Могульничі, Орешки, Павловичі та Паршів, які загалом нараховували 152 дими [11, спр. 9, арк. 876]. Отже, обитель, як бачимо, була однією з найбагатших на Волині.

Пожертви вірних

Крім уже наведених згадок про фондуші кн. Богуша Корецького і відписані монастиреві маєтки, відомі й інші пожертви. Так, Ганна Іванівна Ходкевичівна Юхимова Корецька в заповіті від 30 березня 1626 р. відписала 18800 золотих, худобу і шість коней [12, спр. 69, арк. 85 зв.]. Ігуменя Серафима Корецька в 1633 р. заповіла монастирю не лише маєтки, а й відписала черницям право на її посаг (45000 золотих) і на отримання всіх грошей, які вона віддала різним особам у борг [12, спр. 187, арк. 360 зв. – 362].

Відомо, що в 1645 р. Марія Подеревичівна заповіла монастиреві 100 золотих (див. «Поховання»). Згадаємо також запис від 14 серпня 1645 р. кременецького земського підсудка кн. Михайла Юрійовича Пузини про те, що він позичив у Серафими, Корецької ігумені, та її сестри Анастасії Ярмолинських 1600 золотих монастирської «провизии», записавши цю суму на своїх маєтках [12, спр. 244, арк. 731]. Не все тут зрозуміло, можливо, йдеться про відписані кимось монастирю 1600 золотих на щорічний видеркаф, які потім позичив князь, «забезпечивши» їх своїм маєтком.

Отже, з чотирьох відомих нам пожертв три зроблені патронами, тобто кн. Корецькими або членами їхніх родин.

Поховання

У монастирі заповіли поховати себе Борис Іванович Совароський (6 жовтня 1585 р.) [16, спр. 198, арк. 276], Настасія Хребтовичівна з Богурина Борисова Совина (10 липня 1600 р.) – поряд з її чоловіком [12, спр. 13, арк. 239 зв.], Ганна Іванівна Ходкевичівна Юхимова Корецька (30 березня 1626 р.) [12, спр. 69, арк. 85 зв.], ігуменя Серафима Корецька (20 березня 1633 р.) [12, спр. 187, арк. 365 зв.], додамо, що її прохання було виконане [12, спр. 206, арк. 703], та «панее Марія Подеревичовна Петеровое Саладиовое» (29 квітня 1645 р.) [12, спр. 244, арк. 796]. Відомо також, що 24 травня 1606 р. тут ховали Василя Фурса [12, спр. 76, арк. 779]. Таким чином, з сімох поховань два належали патронам обителі.

Настоятелі

Тимофій: згадується під 26 липня 1573 року [12, спр. 14, арк. 258].

Михайл: згадується під 5 жовтня 1585 року [16, спр. 198, арк. 277].

Ігумені

Серафима Корецька: найдавніше свідчення від 28 травня 1627 року [12, спр. 154, арк. 936 зв.], останнє – 20 березня 1633 р. (25 квітня цього року її згадано як померлу) [12, спр. 187, арк. 355]. В 1626 р. її мати Ганна Юхимова Корецька в заповіті писала: «в келії моєї доньки Серафими, яка є черницею Корецького монастиря» [12, спр. 69, арк. 85 зв.]. Майже напевно вже в цей час Серафима була ігуменею, бо навряд чи вона в своєму монастирі могла задовольнитися місцем простої черниці.

Серафима Ярмолинська: в запису від 8 лютого 1634 р. вказано, що київський православний митрополит Петро Могила «на местце змерлоє игуменіє монастыра Корецкого кнежны Серафимы Корецкое» висвятив Серафиму Ярмолинську [12, спр. 191, арк. 172]. Під 19 липня 1645 р. згадується, як настоятелька Корецького і Клинецького монастирів [12, спр. 244, арк. 602], під 26 червня 1646 р. – як ігуменя «Луцька, Коецька і Клинецька» [11, спр. 11, арк. 476]. Маємо свідчення також під 16 серпня 1650 р. [12, спр. 264, арк. 1155 зв.] і 7 жовтня 1654 року [12, спр. 90, арк. 510].

Анастасія («Атанасія») Ярмолинська (рідна сестра Серафими): під 14 серпня 1645 р. і 26 червня 1646 р. згадується як черниця Корецької обителі [11, спр. 11, арк. 476; 12, спр. 244, арк. 731], ігуменею названа в запису від 27 лютого 1652 року [12, спр. 186, арк. 1104 зв.]. Ця дата суперечить свідченню про на-

стоятельку Серафиму в 1654 р., однак брак інформації дає змогу лише припускати, що Анастасія очолювала обитель нетривалий час. Зазначимо, що у документах згадки про цих сестер як ігуменів Луцького і Корецького монастирів нерідко взаємозаперечні.

Віднайдені свідчення, зрозуміло, не дають змоги відтворити цілісну картину функціонування розглянутих монастирів і залишають відкритими навіть питання про те, хто і коли їх за-

снував. Однак певні висновки зробити можемо. Так, звернемо увагу на тривале існування Корецької й, вірогідно, Городиської обителей, а отримання Корецьким монастирем міста з дев'ятьма селами перетворювало його на один з найбагатших на Волині, що мало сприяти зростанню його релігійного авторитету серед місцевого населення. Зазначимо й те, що впродовж досліджуваного періоду Корецька і, вірогідно, Городиська чернечі спільноти залишалися православними.

1. Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и издаваемые Археологической комиссией. – СПб., 1848. – Т. 3 : 1544–1587 гг. – 437 с. – Геогр. показч.: с. 425–436.
2. Архив Юго-Западной России, издаваемый Временной комиссией для разбора древних актов [далі – АЮЗР]. – К., 1859. – Ч. I, т. 1 : Акты, относящиеся к истории православной церкви в Юго-Западной России. – 526 с. – Геогр. показч.: с. 511–524.
3. Гіль А. Унійні монастирі Холмсько-Белзької єпархії (1596–1720) / А. Гіль // Ковчег. – 2007. – № 5. – С. 281–294. – Бібліогр. в тексті.
4. Довбищенко М. В. Уніатська Церква на Волині кінця XVI – першої половини XVII ст. (регіональний, соціальний та духовний аспекти). Передмова до : Пам'ятки. Архів Української Церкви. – Т. 3. – Вип. 1 : Документи до історії унії на Волині і Київщині кінця XVI – першої половини XVII ст. / [упоряд. М. В. Довбищенко]; Державний комітет архівів України, Український держ. наук.-досл. ін-т архівної справи та документознавства. – К., 2001. – 462 с. – Імен. показч.: с. 443–460. – ISBN 966-625-039-X.
5. Зверинский В. В. Материал для историко-топографического исследования о православных монастырях в Российской империи. В 3-х томах / В. В. Зверинский. – СПб., 1890. – Т. 1. – 293 с. – Бібліогр. в тексті.
6. Левитский К. Храмовоздание на Волини / К. Левитский // Волинские епархиальные ведомости. – 1916. – № 2 (Часть неофициальная). – С. 18–24. – Бібліогр. в тексті.
7. Макарий (Булгаков). История Русской церкви. В 12-ти томах / Макарий (Булгаков). – СПб., 1879. – Изд. 2-е. – Т. IX. – 689 с. – Бібліогр. в тексті. – Геогр. указ. – С. 665–688.
8. Петров Н. И. Краткие сведения о монастырях Волинской епархии, в настоящее время не существующих / Н. И. Петров // Волинские епархиальные ведомости. – 1867. – № 2 (Часть неофициальная). – С. 32–40. – Бібліогр. в тексті.
9. Сендульский А. Местечко Корец Новоградволинского уезда / А. Сендульский // Волинские епархиальные ведомости. – 1880. – № 20 (Часть неофициальная). – С. 927–936. – Бібліогр. в тексті.
10. Струминский В. Исторический очерк Городищенского женского монастыря, по случаю его 50-летнего (1858–1908) юбилея, бывшего 13 июля, сего 1908 года / В. Струминский // Волинские епархиальные ведомости. – 1908. – № 47 (Часть неофициальная). – С. 817–829. – Бібліогр. в тексті.
11. Центральний державний історичний архів України у м. Києві [далі – ЦДАК України]. – ф. 11 (Житомирський градський суд). – оп. 1.
12. ЦДАК України. – ф. 25 (Луцький градський суд). – оп. 1.
13. ЦДАК України. – ф. 26 (Луцький земський суд). – оп. 1.
14. ЦДАК України. – ф. 2072 (Дерманський монастир). – оп. 1.
15. ЦДАК України. – ф. 2227 (Колекція документів Волинського музею). – оп. 1.
16. ЦДАК України. – КМФ 36 (Волинська метрика). – оп. 1.
17. Giżycki J. M. Spis klasztorów unickich Bazylianów w wojewodztwie Wołyńskim / J. M. Giżycki. – Kraków, 1905. – 145 s. – Бібліогр. в підрядк. прим.
18. Senyk S. Women's monasteries in Ukraine and Belorussia to the period of suppressions / S. Senyk. – Romae, 1983. – 235 p. – Бібліогр. в підрядк. прим.

S. Horin

THE VOLYN MONASTERIES UNDER THE PATRONAGE OF THE PRINCES KORETSKI (UNTIL THE MID-SEVENTEENTH CENTURY)

The history of three monasteries, whose patrons were Princes Koretski, is examined on the basis of published and archival sources. The issues of the date of their foundation and probable founders, and extent of land-ownership are analyzed. The collected evidence allows for a better understanding of the multiple aspects of Volyn monasteries functioning in the sixteenth – seventeenth centuries.

Keywords: church, monastery, abbot, nun, patronate, land-ownership.